

JAPONYA'DAN SELAMLARI!

Herkese *konnichiwa* yani merhaba! Benim adım Naçi. Size Japonya'dan sesleniyorum. Bizim kültürümüz doğayla uyum içinde yaşamayı ve geleneklerimizi korumayı çok önemser. Sanatımızda sadelik ve doğanın güzelliği ön plandadır. Kültürümüzü ve sanatımızı merak ediyorsanız önümüzdeki sayfalar tam size göre! Ne dersiniz, hep birlikte Japonya'ya doğru bir yolculuğa çıkalım mı?

JAPONYA

Şüphesiz ki Japon kültürünün en önemli parçalarından biri, iletişimin ilk adımı olan selamlaşma. Onların selamlaşma biçimleri bizinkilerden farklı, kendilerine özgü bir tarza sahip. Yüzyıllardır süregelen bu gelenekte eller önde birleştirilir ya da yanda tutulur, ardından selamlayan kişi öne doğru eğilir.

Teşekkür ederken de bu selamlaşma hareketinin yapıldığını biliyor muydunuz? Onlar teşekkür ederken de eğilir ve "Arigato gozaimasu." der. İlişkinin samimiyetine göre söyleyiş şekli değişir. Ortam resmiyet gerektirmiyorsa "Arigato." demek yeterli olabilirken çok samimi bir arkadaşınıza "Arigato gozaimaştaa." diyebilirsiniz.

Selamlaşmaları dışarıdan bakıldığında sadece eğilmek gibi görünse de aslında Japon kültüründe önemli yer tutar. Hatta bununla ilgili belirli kurallar bile var. Japonlar daha çocukken selamlaşma biçimlerini öğrenir ve bunu hayatları boyunca uygular. Eğilmek sadece “Merhaba.” demenin değil saygı göstermenin, teşekkür etmenin ve özür dilemenin de bir yoludur.

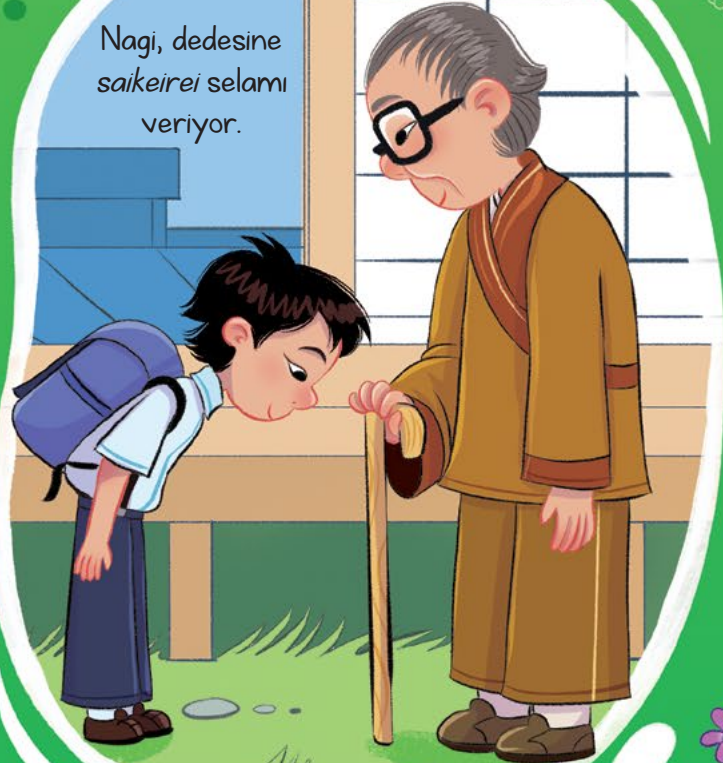
Nagi, arkadaşına
eshaku selamı
veriyor.

Nagi, öğretmenine
keirei selamı
veriyor.

Nagi, dedesine
saikeirei selamı
veriyor.

Japon kültüründe üç temel selamlaşma biçimi vardır. *Eshaku* en hafif olanıdır; yaklaşık 15 derece eğilerek yapılır ve genellikle okul ya da iş arkadaşlarına selam verirken kullanılır. *Keirei* daha resmîdir; 30 derece eğilerek yapılır ve büyüklere, öğretmenlere ya da yöneticilere saygı göstermek için tercih edilir. En derin ve en saygılı selam ise *saikeirei*'dir. Genellikle törenlerde veya çok özel durumlarda yapılan bu selamlaşmada bel 45 derece kadar eğilir.

Eğilirken yere bakmak saygının bir göstergesidir. Eğilmenin süresiye karşınızdaki kişiye ne kadar saygı duyduğunuzu anlatır.

Japon kültürü denince akla ilk gelenlerden biri de evler. Bu evlerde, doğayla uyum içinde bir yaşam sürdürülür.

Evin bir duvarında *tokonoma* olarak adlandırılan, içe doğru girintili küçük bir alan bulunur. Bu alana çiçek düzenlemesi veya kaligrafi yani güzel yazı sanatına dair eserler yerleştirilir. Japonlar için sanat yalnızca müzelerde değil evlerinde, yaşamın tam içindedir.

Evime hoş geldiniz.

Japon evlerinin en önemli parçalarından biri de yeşil mi yeşil bahçeleri. Evin içindeki sade düzenin yerini bahçelerde irili ufaklı ağaçlar, yosunlu taşlar ve minik göletlerin bulunduğu daha gösterişli bir düzen alır. Taş, dağları; su, zamanı; yosun ise sabrı simgeler.

Zeminlere serilen hasırlar sadece sessiz adımlarla yürümek için değildir. *Tatami* olarak adlandırılan bu hasırlar insanın adımlarını yavaşlatır, aceleyi unutturur. *Shoji* adı verilen kâğıt kaplı kapılar ışığı süzerek içeri alır. Böylece güneşin rengi gün boyu evin duvarlarında dans eder.

Japonya'da kıyafetler sadece giymek için değil aynı zamanda hikâye anlatmak için de var. Bunlardan en bilineni yüzyıllardır kullanılan geleneksel kıyafet kimono. "Giyilen şey" anlamına gelen kimono, eskiden günlük yaşam giysisi olsa da artık daha çok törenlerde kullanılıyor. Mevsimlere göre giyilen kimonoların desenleri de değişir. Örneğin baharda çiçekli, yazınsa dalga desenliler tercih edilir.

Bu sadece bir kıyafet değil geçmişimizin izlerini taşıyan bir gelenek!

Bel kısmına bağlanan *obi* adlı kuşak, kıyafetin en dikkat çeken kısmıdır. *Obi*'nin bağlanış şekli bile kişinin yaşı ve toplumdaki yeri hakkında ipucu verir. Erkeklerin kimonosu daha sade ve koyu renklidir, kadınlarınkiyse ipektendir ve canlı tonlar tercih edilir.

Günümüzde Japonlar bu geleneği yaşatmak için festivallerde ya da düğünlerde kimono giyer. Bu kıyafet, Japonların geçmişle bağlarını koruma biçimlerinden biridir.

Japon sanatında "az ama anlamlı" olma anlayışına *wabi-sabi* denir. Yani kusurlardaki güzelliği ve sadeliği takdir etmek. Japon sanatları da evleri gibi bu felsefeyi taşır.

Birkaç fırça darbesiyle duygularımı anlatabiliyorum.

Kaligrafi yani *shodo* sadece yazı değildir, her çizgi sanatçının ruh hâlini yansıtır. Harfleri çizerken kişi nefesini ve duygularını kontrol eder.

Origami yani kâğıt katlama sanatı da Japonların sabır ve dikkatini gösterir. Kare bir kâğıttan kuş, çiçek ya da gemi yapmak hem geometri bilgisi hem de beceri gerektirir.

Bir diğer geleneksel sanat, *sumi-e* yani mürekkep resmidir. Bu sanatta sadece siyah mürekkep ve fırça kullanılır. Birkaç basit dokunuşla bir bambu dalı ya da dağ manzarası çizilir.

Karekodu akıllı cihazınıza okutarak birbirinden ilginç origamilerin nasıl yapıldığını anlatan *Bilim Çocuk* kitapçığına ulaşabilirsiniz.

Japonya'da, yılın her döneminde farklı bir festival yapılır. Her bir festival mevsimlere, doğaya ya da şükretmeye adanmıştır.

Arkadaşlarımla katıldığım tüm festivaller çok eğlenceli.

Yazın düzenlenen Obon Festivali, Japonların atalarına saygılarını gösterdikleri bir festiveldir. İnsanlar geleneksel kıyafetlerini giyer, rengârenk fenerleri gökyüzüne bırakır ve onları bugünlere getiren atalarını anar.

Obon Festivali'nde gökyüzüne bırakılan fenerler

Japonlar, sofralarından eksik olmayan pirincin hasat zamanını kutlamak için çeşitli festivaller düzenler. Bunlardan biri de farklı renklerde pirinçlerin yetiştirilmesiyle oluşturulan dev tarla resimlerinin sergilendiği Gyoda Pirinç Tarlası Sanatı Festivali'dir. Gyoda'daki bu eserler, pirinçler hasat edilene kadar üç ay boyunca ziyaret edilebiliyor.

Guinness Dünya Rekorları'nda yer alan Saitama bölgesindeki eser

Kışınsa Sapporo Kar Festivali'nde dev buz heykelleri sergilenir, şehirler bembeyaz bir sanat galerisine dönüşür.

Her festivalde müzik, dans ve yemek bir aradadır. Nagi'nin ülkesinde eğlenmek bile doğayla, sanatla ve geleneklerle iç içe!